SVK richtlijn niet-zelfstandige klimmers onder begeleiding

Doc.nummer.	2025_01
Auteur	SVK
Versie	1
Datum	16-05-2025
Categorie	Richtlijn
Subcategorie	n.v.t.

Inleiding

Op de Nederlandse klimfaciliteiten die toprope klimmen aanbieden zijn twee typen klimmers actief. Enerzijds zijn dit de zelfstandige klimmers die voor het klimmen en zekeren over de benodigde vaardigheden beschikken. Anderzijds zijn dit de niet-zelfstandige klimmers, waaronder jeugd en volwassenen die een klimfaciliteit bezoeken ten behoeve van een klimactiviteit onder begeleiding.

De ‘SVK richtlijn niet-zelfstandige klimmers onder begeleiding’ definieert de ondergrens qua begeleiding waaraan voldaan moet worden om de veiligheid van niet-zelfstandige klimmers tijdens een door de klimfaciliteit begeleide klimactiviteit te waarborgen.

Toepasselijkheid richtlijn

Deze richtlijn is van toepassing op Nederlandse klimfaciliteiten die het aanbieden van de klimsport als hoofdactiviteit hebben. De richtlijn is bedoeld voor alle activiteiten met individuen of groepen onder begeleiding van een instructeur van de klimfaciliteit, waarbij het doel is om kennis te maken met de indoor toprope klimsport.

Deze richtlijn is expliciet niet van toepassing op:

- mensen die deelnemen aan een cursus die opleidt tot zelfstandig (indoor toprope) klimmer;
- mensen die meegenomen en begeleid worden door een zelfstandige klimmer;
- toprope klimmen aan auto belay systemen;
- proeflessen bij jeugdtrainingen.

Doel richtlijn

Deze richtlijn beoogt normerend te zijn en de algemeen erkende minimale veiligheidsmaatregelen te reflecteren. De klimfaciliteit geeft door het opvolgen van deze richtlijn invulling aan zijn professionele zorgplicht. Bij het omzetten van de richtlijn in de organisatie behoort de klimfaciliteit het ‘pas de richtlijn toe of leg uit waarom je afwijkt’ principe toe te passen.

Instructeursniveau en groepsgrootte bij toprope klimmen

Er gelden de volgende aanbevelingen ten aanzien van het aantal touwgroepen dat begeleid kan worden bij toprope klimmen. De verantwoordelijke van de klimfaciliteit moet (situationeel) beoordelen of het hieronder genoemde maximaal aantal touwgroepen verantwoord is:

- Een sportklimbegeleider of soortgelijk niveau (zie bijlage) begeleidt maximaal drie touwgroepen. Dit aantal kan bij uitzondering verhoogd worden naar vijf als de verantwoordelijke van de klimhal dat verantwoord acht.
- Een sportkliminstructeur of soortgelijk niveau (zie bijlage) begeleidt maximaal vijf touwgroepen.

Een eventuele (volwassen) begeleider die meekomt met een groep wordt niet gezien als instructeur en kan niet als zodanig handelen. De begeleider kan wel toezicht houden op het gedrag en de sociaal-emotionele veiligheid van de groep. Een begeleider kan ook fungeren als actieve deelnemer.

Materiaal

Wat betreft de te gebruiken materialen bij toprope klimmen gelden de volgende adviezen:

Zekeringsapparaat

Het wordt geadviseerd dat mensen zonder voorgaande ervaring met zekeren een remhand ondersteunend zekeringsapparaat gebruiken[1].

Direct of indirect inbinden

De klimfaciliteit kan zelf bepalen of er tijdens de activiteit direct of indirect ingebonden wordt.

Karabiners voor indirect inbinden

Het wordt geadviseerd om in het geval van indirect inbinden gebruik te maken van een meervoudig beveiligde karabiner die niet dwars belast kan worden. Een voorbeeld hiervan is de DMM Belaymaster. Karabiners met een vergelijkbaar beveiligingsmechanisme volstaan ook.

Veiligheidsregels tijdens de klimactiviteit

Touwen en routekeus

- Een instructeur moet kunnen ingrijpen indien de veiligheid in het geding is. De door een groep te gebruiken klimtouwen moeten daarom vlak bij elkaar hangen.
- Wanneer er routes met tussenzekeringen (setjes) worden geklommen dan moet de instructeur alert zijn op het voorkomen van incidenten bij het in- en uithangen van de tussenzekeringen.

Deelnemers

- Deelnemers zijn verantwoordelijk voor het opvolgen van de instructies.
- Deelnemers doen zelf een controle op het juist vastzitten aan het touw en het juist ingehangen hebben van het zekeringsapparaat.
- Deelnemers vragen aan de instructeur voordat ze gaan klimmen en zekeren om een akkoord om te starten.
- De deelnemers moeten gedurende de gehele klimactiviteit:
    - gepaste kleding dragen zonder loshangende kledingstukken;
    - sieraden afdoen of afplakken;
    - alle voorwerpen uit hun zakken halen;
    - lange haren in een staart doen.
- Leeftijden en zekeren:
    - vanaf 12 jaar mogen deelnemers elkaar omhoog zekeren én laten zakken met back-up van een leeftijdsgenoot of volwassene[2].
    - kinderen jonger dan 12 jaar kunnen deelnemers omhoog zekeren met back-up van een leeftijdsgenoot of volwassene, maar mogen niet laten zakken[2].
    - Voor het onderwijs kunnen bovenstaande rolverdeling anders worden toegewezen op basis van ervaring en inschatting van de verantwoordelijke van de klimhal en afspraken met de onderwijsinstelling.

Instructeurs

- De instructeur moet continu overzicht hebben over de touwgroepen en direct toezicht houden op de activiteit.
- De instructeur dient in staat te zijn om adequaat in te grijpen bij onveilige situaties.
- De instructeur kan alleen zelf deelnemers zekeren wanneer hij maximaal één touwgroep begeleidt.
- De instructeur zorgt ervoor dat de zekeringsketen gecontroleerd wordt voordat een touwgroep mag starten met de klim. Er wordt gecontroleerd op:
    - het juist aantrekken van de klimgordels;
    - het juist vastmaken van de klimmer aan het touw;
    - het juist vastmaken van het zekeringsapparaat aan het touw en aan de gordel van de zekeraar.

[1] Zie de ‘Aanbeveling voor veilig zekeren bij het sportklimmen’ van de SVK/NKBV.
[2] Mits de deelnemers de instructies van de instructeur aan het begin van de activiteit goed weten te volgen en aantoonbaar hiertoe in staat zijn.

- Gewichtsverschil: bij het indelen van de groepen en het zekeren wordt rekening gehouden met het gewichtsverschil tussen de klimmer en de zekeraar.

Informatievoorziening naar de deelnemer toe

De klimfaciliteit:

- Laat de deelnemer op voorhand weten aan welke leeftijdseisen, fysieke eisen (capaciteiten) en kledingeisen deze moet voldoen.
- Stelt één of meerdere standaard-instructies op en draagt er zorg voor dat de instructeurs deze aan de deelnemers instrueren. Deze instructies omvatten ook de essentiële veiligheidsregels. De instructie is afgestemd op de leeftijdsgroep/doelgroep.
- Wijst de deelnemer op het feit dat deze zich aan de instructies van de instructeur moet houden, geen onaangepast en gevaarlijk gedrag mag vertonen en zich niet mag onttrekken aan het toezicht van de instructeur.
- Wijst de deelnemer erop dat aan de klimsport risico's zijn verbonden en de deelnemer een eigen verantwoordelijkheid heeft bij deelname aan de activiteit.
- Wijst de deelnemer op de huisregels van de klimfaciliteit en de gedrags- en veiligheidsregels van de betreffende activiteit.

Bijlage I Definities

Definities

- BKS: Branchevereniging Klimsport.
- NKBV: Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging.
- Deelnemer: een persoon die een klimfaciliteit bezoekt ten behoeve van een begeleide klimactiviteit.
- Klimmer: de persoon die klimt of zekert.
- Klimfaciliteit: een locatie of object die onder verantwoordelijkheid van een organisatie (profit of non-profit) valt en die zich richt op het aanbieden van de klimsport in sportieve context.
- Begeleider: een (volwassen) begeleider die meekomt met een groep niet-zelfstandige klimmers om toezicht te houden op die klimmers.
- Instructeur: verzamelnaam voor onderstaande kwalificaties.
    - Sportklimbegeleider SKB2-IT: de functie sportklimbegeleider SKB2-IT is een opleidingsniveau van de NKBV.
    - Sportklimbegeleider I1: de functie sportklimbegeleider I1 is een opleidingsniveau binnen de BKS.
    - Sportkliminstructeur SKI3-IT: de functie Sportkliminstructeur SKI3-IT is een opleidingsniveau van de NKBV.
    - Sportkliminstructeur I2: de functie sportkliminstructeur I2 is een opleidingsniveau binnen de BKS.
- Een touwgroep: een touwgroep bestaat uit twee of drie personen die aan het klimmen en zekeren zijn met één touw. De niet-klimmende persoon of personen functioneren als zekeraar en/of als back-up zekeraar.